

Barnuppdraget i Stockholms socialtjänst, BUSS - Förslag till utredningsplan

(2 bilagor)

Uppdrag

Översyn

I kommunfullmäktiges budget för 2008 uppdrogs åt socialtjänstnämnden att ”Genomföra en översyn gällande stadens mål, riktlinjer, insatser, kvalitetssäkring och uppföljning gällande arbetet med barn och ungdomar i behov av vård och stödinsatser”.

Socialtjänstnämnden överlämnade vid sammanträde den 10 december 2007 förvaltningsuppdraget ”Genomför en genomlysning av Stockholms samlade insatser för barn som far illa” till socialtjänstförvaltningen för beredning.

I uppdraget sägs att genomlysningen ska omfatta hela kedjan av insatser:

1. Från de tidiga insatserna i och tillsammans med familjer som upplever att de har problem i sin föräldraroll.
2. Via de mer formaliserade socialtjänstinsatserna i form av frivilliga och tvingande placeringar av barn i jourhem, i familjehem, på HVB-hem eller SiS-institutioner.
3. Till de mest långtgående socialtjänstbesluten i form av överflyttning av den permanenta vårdnaden av barnen och beslut om nationella adoptioner.

Översynen ska genomföras i två delar.

1. En fyllig kartläggning av omfattningen, karaktären och kvaliteten i de samlade insatserna för barn som far illa. Den kartläggningen bör dels fokusera på tydliga styrkeområden, dels på Stockholms allvarligaste svagheter. Den bild som då framträder bör ventileras vid ett särskilt seminarium.
2. Fokusera på större utvecklingsmöjligheter. Denna del bör beskriva potentialen i implementering av nya modeller, i systematiskt utvecklings- och utbildningsarbete, i manualbaserad och likvärdig behandling över hela staden, i kvalitetsuppföljning och i bygget av tydliga kompetenscentra.

En slutrapport med förslag till övergripande förändringar av riktlinjer, arbetsmodeller, styrsystem och organisationsformer ska lämnas till nämnden senast i december 2008.

Tidigare uppdrag

Socialtjänstförvaltningen har tidigare erhållit nedanstående uppdrag från nämnden, vilka kommer att införlivas i denna utredning.

- Utveckling av familjehem/familjevården samt förslag på kostnadsberäkningar (SotN 2004-08-24, §12)
- Uppdrag att ta fram förslag till reviderade riktlinjer utifrån de brister som framkommit i revisionskontorets rapport nr 14/2005 om familjevården i Stockholm (SotN 2006-02-14, §13)
- Uppdrag att analysera de tendenser som finns i Familjevårdsrapporten 2006 samt återkomma med en tydlig bild av situationen för placerade barn i varje stadsdelsnämnd (SotN 2007-09-20, §12)
- Uppdrag att återkomma med en uppföljning angående att 68% av de barn som aktualiserats i BIF-gruppen lever i familjer med utländsk härkomst (SotN 2007-11-22, §13)

Definition ”barn som far illa”

Socialtjänstens målgrupp utgörs huvudsakligen av barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa på grund av förhållanden i hemmet eller på grund av sitt eget beteende. Med barn avses enligt konventionen om barnets rättigheter alla människor mellan 0 och 18 år. Även unga i ådern 19-20 ingår i vissa fall i målgruppen, liksom ofödda barn.

Kartläggning och analys

Utredningen kommer att inledas med en kartläggnings- och analysfas som syftar till att beskriva den sociala barn- och ungdomsvården i Stockholms 14 stadsdelsförvaltningar. Följande områden kommer att belysas.

Inkomna anmälningar, utredning, beslut

Följande uppgifter avser anmälan, ansökan och begäran om yttrande och hämtas från paraplysystemet och dokumenteras per stadsdelsförvaltning och hela staden:

Inkomna anmälningar år 2007.

- Unika individer fördelade på ålder och kön
- Fördelade på samtliga kategorier anmälare
- Siffrorna jämförs med år 2006
- Andel (%) av inkomna anmälningar leder till utredning enligt 11:1 och 2§§ SoL relaterat till anmälare
- Andel utredningar som inte leder till beslut om insatser

Har anmälningarna ökat/minskat? Vilka konsekvenser får detta för bl.a. resurser.

En särskild studie ska göras av anmälningar som inte föranlett utredning.

Öppna insatser

Utredningen har valt att dela in de öppna insatserna i samma kategorier som Socialstyrelsen och Länsstyrelsen:

1. Programverksamhet
2. Riktad dagverksamhet
3. Socialpedagogisk insats
4. Skolsociala insatser
5. Kvalificerat nätverksarbete
6. Enskilt samtalsstöd
7. Kontaktperson/-familj

Länsstyrelsen gjorde 2006 en kartläggning av insatser i öppna verksamheter i Stockholms län, vilken inkluderar de då 18 stadsdelsförvaltningarna i Stockholms stad. Utredningen kommer att utgå från denna kartläggning och vid intervjuer med berörda vid stadsdelsförvaltningarna uppdatera vilka insatser som finns. Antalet barn/ insats ska redovisas för år 2007.

Familjevård

Familjevårdsstatistik för år 2007 inhämtas från stadsdelsförvaltningarna liksom för tidigare år. Årsrapporten föreläggs socialtjänstnämnden vid sammanträde i april eller maj. I samband med detta lämnas förslag till hur utredningsarbetet kring familjevården ska drivas fortsättningsvis.

Av rapporten kommer att framgå om totalantalet barn har ökat eller minskat samt antalet nyplaceringar fördelat på åldrar. I enlighet med tidigare givna uppdrag ska besöksfrekvens och siffror på hur vården har avslutats redovisas. Vissa jämförelser ska göras med vad som framkommit i Socialstyrelsen senaste lägesrapport.

En specialstudie planeras av

- de barn som inte fått minst två besök under året
- ett urval av de barn och ungdomar som lämnade vården under 2007.

Vid intervjuer med berörda vid stadsdelsförvaltningarna ska frågor ställas i syfte att belysa styrkor och svagheter inom familjevården.

I samband med familjevården kommer även frågan om nationella adoptioner att aktualiseras.

Institutionsvård

Uppgifter inhämtas ur Paraplysystemet om antalet placerade i HVB fördelat på kön, ålder och antal dygn. HVB kan fördelas på de som drivs i egen regi, inom ramavtal och utom ramavtal. Jämförelser kan göras med Socialstyrelsens lägesrapport gällande riket.

En liknande redovisning görs över ungdomar placerade på SIS-institutioner.

Kvalitet

Utredningen kommer att genom intervjuer med berörda vid stadsdelsförvaltningarna samla in uppgifter inom följande områden.

Kompetens

Socialstyrelsen har Allmänna råd(SOSFS 2006:14) fastställt kompetenskrav för de socialsekreterare som arbetar med handläggning och uppföljning av ärenden som rör barn och unga. Utredningen begränsar sig till de yrkesgrupper som omfattas av de allmänna råden.

- Antal utredande socialsekreterare, familjevårdsinspektörer samt socialsekreterare som arbetar i mottagningsfunktion (vid de sdf som har detta)?
- Hur många socialsekreterare har full kompetens enligt socialstyrelsens allmänna råd?
- Hur många år har de arbetat med barnavårdsutredningar?
- Personalomsättning i dessa grupper?
- Introduktion till specialistområdet?
- Fortbildning?

Verksamhetsstöd

- Tillgång till handledning och arbetsledning inom verksamhetsområdet barn och ungdom?
- Tillgång till yrkesspecifika nätverk?
- Övrigt stöd?

Frågan om inrättandet av IoF-inspektörer kommer att utredas särskilt inom socialtjänstförvaltningen.

Metoder

- Inventering av vilka evidensbaserade metoder som används inom verksamhetsområdet barn och ungdom. I vilken omfattning används de?
- Utvecklingsplaner?

Uppföljning av resultat och effekter

- Hur mäts måluppfyllelse?

Organisation och resurser

Beskrivning av organisationen för barn- och ungdomsfrågor på respektive stadsdelsförvaltning.

En utomstående konsult ska anlitas för att göra en ekonomisk analys av kostnaderna för den sociala barn- och ungdomsvården i relation till budget de senaste fem åren.

Utredningen ska belysa vilken typ av strukturerad samverkan som sker med skolan och andra myndigheter, organisationer m.fl. Överväganden ska även göras när det gäller de sekretessfrågor som aktualiseras i förvaltningsuppdraget.

Avgränsningar

Utredningen kommer att koncentreras på hur arbetet med barn och ungdomar organiseras inom stadsdelsförvaltningarna individ- och familjeomsorg. Utredningen ska genomföras under kort tid och med begränsade resurser, varför följande frågor inte kommer att behandlas.

- Primärprevention – insatser som riktar sig till alla barn i en viss grupp, såsom ungdomsgårdar, fältassistenter och antimobbingprogram
- Familjerättsfrågor enligt föräldrabalken (med undantag av nationella adaptioner)
- Hedersrelaterat våld. En särskild utredning om detta pågår inom socialtjänstförvaltningen
- Ensamkommande flyktingbarn. Reviderade riktlinjer kommer inom kort.

Utvecklings- och förbättringsområden

När kartläggnings- och analysfasen är klar kommer de resultat och slutsatser som framkommit av denna att presenteras vid ett seminarium för de ansvariga inom barn- och ungdomsvården på stadsdelsförvaltningarna m.fl. Ett antal utvecklings- och förbättringsområden förmodas komma att utkristalliseras. Redan nu står det klart att t.ex. familjevården är ett sådant område.

Utredningens arbete kommer därutöver att fokuseras på följande områden

- Evidensbaserade metoder finns som bör introduceras i staden
- Uppföljning av resultat och effekter
- Internkontrollsystem
- Kvalitetsindikatorer för barn- och ungdomsområdet.
- Stadsövergripande kvalitetssystem

Utredningen kommer att nära följa Socialstyrelsens arbete med att ta fram indikatorer för barn- och ungdomsvården samt det utvecklingsarbete som pågår i staden, t.ex. om resultatbaserad styrning inom barn- och ungdomsvården på Kungsholmen och i Bromma samt samarbetet mellan Södermalm och IMS.

Genomförande

För att genomföra utredningen kommer följande verktyg att användas.

- Uppgifter ur Paraplysystemet
- Tidigare genomförda utredningar inom området, t.ex.:
 - FoU-rapport 2004:5 ”Social barnavård i Stockholms stadsdelar”
 - ”Utredning av Stockholms stads hela stöd till barn och ungdomar samt av barn- och ungdomsvården” från 2006 av konsultfirman I.G.O-R
- Nya utredningar, t.ex.:
 - Socialstyrelsens lägesrapport 2007 (från 14 feb 2008) om Individ och familjeomsorg
 - Länsstyrelsens barnuppdrag 2006-2008
- Intervjuer med de ansvariga inom barn- och ungdomsvården på stadsdelsförvaltningarna
- Ev. fokusgrupper med BoU-personal och andra beroende på inom vilka området fördjupning kommer att ske
- Nära följa och samverka med andra pågående utredningar:
 - Statlig utredning om översyn av bestämmelserna till skydd och stöd för barn och unga i SoL och LVU (direktiv 2007:168)
 - Socialstyrelsens arbete med att ta fram indikatorer för barn- och ungdomsvården
 - Utvecklingsarbete på stadsdelsförvaltningarna

Organisation

Arbetet kommer att ledas av en styrgrupp bestående av:

Bitte Davidsson, ordförande	Stadsdelsdirektör, Bromma sdf
Gillis Hammar	Stadsdelsdirektör, Enskede -Årsta-Vantörs sdf
Anders Carstorp	Stadsdelsdirektör, Kungsholmens sdf
Dag Helin	Direktör, socialtjänstförvaltningen
Fredrik Jurdell	Avdelningschef, socialtjänstförvaltningen

Eventuella revideringar i utredningsplanen ska beslutas av styrgruppen.

Utredningsgruppen är föredragande i styrgruppen samt svarar för sekreterarskapet. Gruppen består av Peter Carlsten, Elsie Edlund och Pia Modin.

Till utredningen knyts en referensgrupp, som har till uppgift att vara rådgivande samt att bidra med kompetens och erfarenhet inom sina respektive specialtområden.

Sakir Demirel	IoF- chef, Rinkeby-Kista sdf
Britt-Louise Ebbersten	Systemansvarig, IT-avdelningen, SLK

Denise Melin
 Agneta Widerståhl
 Lotta Wigen
 Representant för USK

IoF-chef, Södermalms sdf
 Vice stadsjurist, juridiska avdelningen, SLK
 IoF-chef, Skärholmen
 Adjungeras vid behov

För att förankra utredningens arbete i den egna organisationen kommer utredningen även att använda sig av de nätverk som består av stadens chefer för individ- och familjeomsorgen respektive cheferna för barn- och ungdomsvården.

Temagrupper kan komma att bildas för att göra fördjupningar inom särskilda områden.

Tidsplan

Föreliggande utredningsplan presenteras i socialtjänstnämnden den 17 april 2008. En lägesrapport innehållande kartläggningen kommer att presenteras för socialtjänstnämnden vid sammanträde den 18 september 2008. I september planeras ett seminarium för de ansvariga inom barn- och ungdomsvården på stadsdelsförvaltningarna m.fl. för att presentera och diskutera innehållet i kartläggningen samt förbättringsområden.

Utredningen kommer att pågå längst till och med mars 2009.

I bilaga 1 finns en mer detaljerad tidsplan.

Bilagor:

1. Tidsplan
2. Förvaltningsuppdrag ”Genomför en genomlysning av Stockholms samlade insatser för barn som far illa”